

1. Målgruppebeskrivelse

Opvækst, kognitiv profil og faktorer i omgivelserne har indflydelse på, hvordan og i hvilken grad vanskelighederne som følge af seksuelle overgreb før det 18 år kommer til udtryk for borgere med senfølger.

Fælles for VISO's rådgivning til målgruppen er, at rådgivningen fokuserer på at give borgeren viden om senfølger efter seksuelle overgreb samt på at hjælpe dem til at blive i stand til at forstå sig selv og deres reaktioner bedre, således at de kan håndtere deres vanskeligheder mere hensigtsmæssigt i forhold til at passe på sig selv.

Senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen er kendetegnet ved en lang række psykiske, sundhedsmæssige og sociale problematikker i voksenlivet. Der kan forekomme diagnoser som for eksempel posttraumatisk stressforstyrrelse (PTSD), angst, skizofreni eller depression. Målgruppen er karakteriseret ved at have senfølger såsom lavt selvværd, relationelle vanskeligheder, grænsesætning, tvangsforestillinger, problemer med krop og seksualitet, flashbacks, dissociative lidelser, problemer med den generelle sundhedstilstand, spiseforstyrrelser og differentieret grad af selvskadende adfærd. Herudover kan der være problemer relateret til problematisk forbrug af rusmidler, ligesom nogle borgere i målgruppen kan have nedsat kognitivt funktionsniveau.

Henvendelser til VISO vedrørende borgere med senfølger efter seksuelle overgreb kommer oftest fra borgere, der har været udsat for seksuelt krænkende adfærd og/eller overgreb fra en nær relation og ønsker rådgivning i forhold til at tackle de psykiske og sociale problemstillinger som konsekvens af overgrebene.

Henvendelser kan desuden komme fra fagfolk eller pårørende der ønsker rådgivning om, hvordan de bedst kan forstå og støtte borgeren, der lider af senfølger efter seksuelle overgreb, eller hvordan den pårørende kan opnå viden om senfølger samt støtte borgeren med senfølger. Målgruppen omfatter voksne borgere i alle aldre og kan opholde sig i flere tilbudsformer, fx hvor personalet er sundhedsfagligt funderet.

Specialrådgivningen skal tage udgangspunkt i en samlet vurdering af borgerens behov, hvor både sværhedsgrad og omfang af funktionsnedsættelser og/eller sociale problemstillinger indgår.

Specialrådgivningen skal ligeledes imødekomme summen af problematikker hos den enkelte borger for at imødekomme de behov, som voksne med senfølger efter seksuelle overgreb kan have.

2. Delaftale og kombinationsproblematikker

De vanskeligheder, der er nævnt i målgruppebeskrivelsen, optræder ofte i kombination med én eller flere samtidige problematikker. Disse betegnes *kombinationsproblematikker*.

En målgruppe svarer til en delaftale. For hver delaftale er der defineret en række relevante kombinationsproblematikker, som VISO har behov for at få dækket.

I VISO-forløb vil der ofte være behov for specialrådgivning og udredning omhandlende én eller flere kombinationsproblematikker i kombination med målgruppen.

Kombinationsproblematikker er udtryk for det særligt specialiserede og komplekse i et VISO-forløb. Der er tale om problematikker, som ligger ud over de grundlæggende og mere specialiserede problematikker, som ligger i selve beskrivelsen af målgruppen. Der er derfor behov for, at VISO-leverandøren kan tilbyde en særligt specialiseret viden om og erfaring med mindst én af de oplistede kombinationsproblematikker.

Herunder oplistes indledningsvis de relevante kombinationsproblematikker i relation til dette udbud, hvorefter kombinationsproblematikkerne beskrives.

Senfølger efter seksuelle overgreb
Kombinationsproblematikker: • Autismespektrumforstyrrelse

Beskrivelser af kombinationsproblematikker	
Senfølger efter seksuelle overgreb	Autismespektrumforstyrrelse er kendetegnet ved en anderledes og ofte forsinket udvikling på områderne socialt samspil, kommunikation, forestillingsevne, adfærd og interesser, ofte i kombination med sanseforstyrrelser. Borgere med autisme kan have udfordringer med de eksekutive funktioner. De har ofte kommunikative vanskeligheder, som kan fordrer brug af alternative strategier i rådgivningen.

3. Cases

Nedenstående er eksempler på cases i forhold til målgruppen og de tilhørende kombinationsproblematikker. De oplyste cases er ikke udtømmende, men eksempler til illustration af typiske VISO-forløb.

Case 1: Rådgivningsforløb i en enkeltsag	
Henvender	Borgerhenvendelse
Borger	Mand på 42 år. Borger ønsker rådgivning og viden om senfølger efter at have været udsat for seksuelle overgreb i barndommen.
Problemstilling	Borger har været udsat for seksuelle overgreb/krænkelser af sine to ældre søskende, fra han var 5-12 år. Han ryger aktuelt hash for at slappe af. Bor alene, har ikke stiftet familie og lever primært isoleret. Han er pt. sygemeldt fra sit job, pga. stress. Han har fået bevilliget samtaler ved praktiserende psykolog med ønske om hjælp til håndtering af angst/stress symptomer, men har samtidig brug for hjælp til specialiseret rådgivning i forhold til håndtering af sin angst og stress set i relation til de seksuelle overgreb. Han har også forsøgt at få behandling via misbrugscenteret, men det har ikke hjulpet på senfølgerne. Det oplyses, at borger aldrig har fået bearbejdet sine traumer, som har påvirket ham gennem årene og været medvirkende til, at han har flygtet fra sig selv og sine følelser med hjælp fra stofferne. Han beskriver at have svært ved at finde sig selv, har problemer med nærkontakt, kæmper med drømme og kronisk søvnløshed.
Hvad ønskes der rådgivning om?	Der ønskes specialiseret rådgivning til håndtering af følgerne af oplevelserne samt indsigt i og viden om senfølger efter seksuelle overgreb.
VISOs ydelse	Specialiseret rådgivning i forhold til senfølger efter seksuelle overgreb i form af viden om senfølger, samt rådgivning om konkrete mestringsstrategier som kan afhjælpe senfølgerne i nutiden, såvel som fremadrettet.

Case 2: Rådgivningsforløb i en enkeltsag	
Henvender	Myndighedssagsbehandler og bostøttemedarbejdere fra kommunal forvaltning.
Borger	Kvinde på 27 år.
Problemstilling	Borger har gennem barndommen oplevet overgreb og mange svigt. Hun har gennem lægen søgt hjælp hos psykologer til at bearbejde sine oplevelser. Hun har dog ikke kunnet profitere af samtalerne, da hun har haft svært ved at reflektere over hjælpen. Borger blev som teenager udsat for seksuelle overgreb af sin fars ven. Overgrebene stod på i 1½ år og foregik, når hun var på besøg hos ham. Han var som en ekstra familie for hende.

	Krænker blev efterfølgende anmeldt og har afsonet sin straf på 2 år. Borger er plaget af senfølger, såsom flashback, har svært ved at skabe tillid til andre, undgår fysisk kontakt og har følelsen af at have mistet kontrollen. Hun får ofte en følelse af angreb/panikangst, hvor hun bliver verbalt uadreagerende. Borger er tilknyttet to §85 bostøttemedarbejdere fra kommunen, som har været tilknyttet i 1½ år. Disse ønsker viden om, hvordan de bedst kan støtte og vejlede borger i forhold til hendes problematikker.
Hvad ønskes der rådgivning om?	Der ønskes rådgivning og redskaber til at støtte borger til at kunne håndtere de følelsesmæssige udbrud, hun får, samt redskaber og viden om hvordan borger passer på sig selv og sætter egne grænser i forhold til andre. Der ønskes ligeledes generel viden om senfølger efter seksuelle overgreb.
VISOs ydelse	Specialiseret rådgivning til fagpersoner om senfølger efter seksuelle overgreb, som man kan opleve som voksen. Denne viden ønskes for at blive i stand til at hjælpe og støtte borger, for at hun bedre kan mestre sine senfølger som de kommer til udtryk i hverdagen. Ud fra et senfølgeperspektiv skabe viden om reaktioner og adfærdsmønstre for at få en bedre forståelse for borgers reaktioner, samt at borger selv får større forståelse for sine reaktioner.

Case 3: Målgruppeforløb – for fagpersoner	
Henvender	Socialpsykiatrisk botilbud.
Borger	Borgere med sindslidelser, personlighedsforstyrrelser og selvskadende adfærd. Flere har ligeledes været udsat for omsorgssvigt og seksuelle overgreb i barndommen.
Problemstilling	Flere af borgerne har en opvækst med seksuelle overgreb, og andre traumer. Der er enighed om, at det vil være hjælpsomt med flere konkrete redskaber til at håndtere dialogen. Der kan blandt personalet opstå en berøringsangst for at gå ind i dialogen, da man ikke ønsker at traumatisere borgeren yderligere ved at bringe de svære oplevelser frem.
Hvad ønskes der rådgivning om?	Personalet efterspørger grundlæggende viden om følger af seksuelle overgreb i barndommen og flere konkrete redskaber til at håndtere dialogen ift. at håndtere den viden, som borgerne deler med dem – fx hvor meget skal der spørges ind, og hvor meget skal der lukkes ned igen for at sikre, at borgeren føler sig forstået og anerkendt uden at der ”rippes op i for meget?”, da der ikke er tale om behandling.
VISOs ydelse	Specialiseret rådgivning hvor medarbejderne får en større viden om senfølger efter overgreb, så de i højere grad kan føle sig trygge og kompetente i, hvordan de bedst møder mennesker inden for denne målgruppe og får kendskab til konkrete samtaleteknikker. Deltagerne får et grundlæggende kendskab til senfølger efter seksuelle overgreb, herunder hvordan senfølger kan forstås i relation til øvrige opvækstvilkår, og hvordan traumer kan komme forskelligt til udtryk, som fx PTSD, relationelle udfordringer eller angst.